

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

Від 04.04 2024 р. № 9671/6/99-00-01-04-02-06 На № _____ від _____ 20__ р.

ТОВ «Українські медійні системи»
кв. 6, буд. 4, вул. Паторжинського,
м. Київ, 01034
(код ЄДРПОУ 36677393)

Державна податкова служба України відповідно до листів Міністерства фінансів України від 02.04.2024 № 44010-09-62/11026 (вх. ДПС № 427/4 від 02.04.2024) від 02.04.2024 № 44010-09-62/11150 (вх. ДПС № 433/4 від 03.04.2024) щодо розгляду листа ТОВ «Українські медійні системи» (Інформаційно-аналітичного агентства «Главком»), надісланого за належністю листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 14.03.2024 № 6355/0/2-24, щодо запровадження автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки за стандартом звітності CRS та листа ТОВ «Українські медійні системи» (Інформаційно-аналітичного агентства «Главком») від 28.02.2024 б/н (вх. ДПС № 7267/6 від 29.02.2024) щодо надання інтерв'ю керівництва ДПС із зазначеної тематики повідомляє таке.

ДПС сформовано інформацію щодо питань, зазначених у запитах, та надається для використання при формуванні редакційного матеріалу.

Питання 1. Україна долучилася до автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки за стандартом звітності CRS з понад 100 іноземними податковими адміністраціями згідно з багатосторонньою угодою, до якої Україна в особі Державної податкової служби (ДПС) приєдналася у серпні 2022 року. В якому стані перебуває впровадження програмного забезпечення, спеціально розробленого для ДПС з метою запуску міжнародного автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки?

Відповідь на питання 1:

Коротка: Станом на сьогодні, ДПС розроблена та введена в експлуатацію підсистема «Автоматичний обмін податковою інформацією», як складова інформаційно-комунікаційної системи «Міжнародний автоматичний обмін

К
Державна податкова служба України
9671/6/99-00-01-04-02-06 від 04.04.2024

інформацією», яка в автоматичному режимі забезпечує процеси ведення обліку Підзвітних Фінансових Установ України та повністю готова до запуску (початку) міжнародного автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки початку з іноземними юрисдикціями.

Розширена: Державна податкова служба України за підтримки експертів програми Європейського Союзу з підтримки управління державними фінансами в Україні (далі – EU4PFM) розробила та у листопаді 2023 року ввела в експлуатацію підсистему «Автоматичний обмін податковою інформацією», як складову інформаційно-комунікаційної системи «Міжнародний автоматичний обмін інформацією», яка забезпечує:

- здійснення обліку підзвітних фінансових установ України (далі – ПФУ);
- отримання та обробку звітів CRS, які ПФУ подають до ДПС;
- формування та передачу пакетів інформації CRS до іноземних компетентних органів;
- отримання пакетів інформації CRS від іноземних юрисдикцій про податкових резидентів України.

Питання 2. Чи внесені необхідні зміни до національного законодавства задля того, щоб уникнути подвійного оподаткування та узаконити право банків оприлюднювати рахунки своїх клієнтів. Чи впроваджені всі необхідні підзаконні акти?

Відповідь на питання 2.

Коротка: На даний час, національне законодавство містить всі необхідні правові норми з метою уникнення подвійного оподаткування. Крім того, з метою правового забезпечення міжнародного автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки, Верховна Рада України прийняла Закон України № 2970 від 20.03.2023 щодо внесення відповідних змін в Податковий кодекс України, а Міністерство фінансів України видало відповідні підзаконні нормативно-правові акти.

Розширена: 28 квітня 2023 року набрав чинності Закон України № 2970 від 20 березня 2023 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки», (далі – Закон 2970) яким зокрема були внесені зміни до Закону України «Про банки та банківську діяльність».

На виконання вимог підпункту 39³.4.4 пункту 39³.4 статті 39³ Податкового кодексу України (далі – Кодекс), Міністерством фінансів України прийнято наступні нормативно-правові акти:

- Наказ № 282 від 26.05.2023 «Про затвердження Порядку застосування загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account

Information), що зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 червня 2023 р. за № 1090/40146 (із змінами) (далі – Порядок застосування);

- Наказ № 516 від 25.09.2023 «Про затвердження Порядку заповнення та подання фінансовими агентами звіту про підзвітні рахунки відповідно до багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки», що зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2023 року № 1774/40830 (із змінами) (далі – Наказ про затвердження Порядку заповнення);

- Наказ № 468 від 30.06.2023 «Про затвердження Порядку взяття на облік та зняття з обліку фінансових агентів, які є підзвітними фінансовими установами для цілей багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки та загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки», що зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2023 р. за № 1618/40674 (далі – Порядок взяття на облік);

- Наказ № 674 від 07.12.2023 «Про затвердження Порядку взаємодії фінансових агентів для виконання вимог статті 39 3 розділу I Податкового кодексу України щодо інститутів спільного інвестування», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України.

Окремо слід зазначити, що питання відповідності українського законодавства вимогам Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information (MCAA CRS)), також знаходиться під пильним наглядом відповідних експертів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Слід відзначити, що питання уникнення подвійного оподаткування, регулюється багатосторонньою міжнародною конвенцією «Про взаємну адміністративну допомогу у податкових справах», яка набула чинності для України 01.07.2009 та міжнародними договорами про уникнення подвійного оподаткування, перелік яких опублікований на сайті Міністерства фінансів України (https://www.mof.gov.ua/uk/international_agreements_of_ukraine_on_avoidance_double_taxation-543).

Питання 3. Очікувана дата першого обміну з іншими країнами по рахункам фізичних осіб - 30 вересня 2024 року. Чи готова Україна до того, щоб в дійсності почати отримувати інформацію про підзвітні рахунки своїх резидентів за кордоном, а відповідні країни-учасниці міжнародного договору - інформацію про рахунки своїх резидентів?

Відповідь на питання 3.

Коротка: Станом на сьогодні, Україна нормативно та технічно готова розпочати здійснення міжнародного автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки з іноземними юрисдикціями.

Розширена: З урахуванням відповідей наданих на попередні питання, повідомляємо, що Україна виконала всі вимоги, що встановлені ОЕСР для початку здійснення міжнародного автоматичного обміну податковою інформацією.

У грудні 2023 експерти «Глобального форуму з прозорості та обміну інформацією для цілей оподаткування ОЕСР» (далі – Глобальний форум) здійснювали оцінювання рівня інформаційної безпеки ДПС. Наразі очікується надходження висновку експертів Глобального форуму щодо зрілості системи управління інформаційною безпекою ДПС, після затвердження та оприлюднення якого, буде сформовано перелік країн із якими Україна матиме намір обмінюватись податковою інформацією на двосторонній основі.

Питання 4. Уточніть, будь-ласка, інформацію про рахунки фізичних осіб, можливо на першому етапі будуть оприлюднюватися рахунки з певними обмеженнями по сумі вкладу?

Відповідь на питання 4.

Коротка: У перший звіт про підзвітні рахунки, гранична дата подання якого 01 липня 2024 року, ПФУ зобов'язані включити інформацію щодо існуючих рахунків фізичних осіб з великим балансом (більше 1 млн. доларів США) та інформацію про усі нові рахунки відкритих в період з 01.07.2023 по 31.12.2023.

Включення до звіту CRS інформації щодо інших категорії підзвітних рахунків не забороняється.

Розширена: Згідно з підпунктом 53¹.2 пункту 53¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, установити, що у період з 1 липня 2023 року до набрання чинності нормативно-правовим актом, затвердженим відповідно до підпункту 39³.1.4 пункту 39³.1 статті 39³ цього Кодексу (Порядок застосування CRS), правила належної комплексної перевірки, визначені розділами II - VIII Загального стандарту звітності CRS, застосовуються на / щодо таких дат:

- 1) для цілей пункту C(6) розділу III та пункту C(9) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS щодо існуючих рахунків – 30 червня 2023 року;
- 2) для цілей пункту D розділу III Загального стандарту звітності CRS перевірка існуючих рахунків фізичних осіб має бути завершена:

- до 31 грудня 2023 року – для рахунків з високою вартістю у значенні, наведеному в розділі VIII Загального стандарту звітності CRS;

- до 31 грудня 2024 року – для рахунків з низькою вартістю у значенні, наведеному в розділі VIII Загального стандарту звітності CRS;

3) для цілей пунктів А та В розділу V Загального стандарту звітності CRS застосовуються дати 30 червня 2023 року та 31 грудня 2023 року;

4) для цілей пункту E(1) розділу V Загального стандарту звітності CRS перевірка існуючих рахунків організацій із сукупним залишком або вартістю, що перевищує суму в гривні, еквівалентну 250 000 доларів США станом на 30 червня 2023 року, має бути завершена до 31 грудня 2024 року;

5) для цілей пункту E(2) розділу V Загального стандарту звітності CRS перевірка існуючих рахунків організацій із сукупним залишком або вартістю, що не перевищує суму в гривні, еквівалентну 250 000 доларів США станом на 30 червня 2023 року, але перевищує еквівалент 250 000 доларів США у гривні станом на 31 грудня 2023 року або будь-якого наступного року, має бути завершена протягом календарного року, наступного за роком, протягом якого загальний баланс або вартість рахунку перевищить суму в гривні, еквівалентну 250 000 доларів США;

6) для цілей пункту B(8)(b) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS у визначенні терміну «кваліфікований емітент кредитної картки» застосовується дата 1 липня 2023 року;

7) для цілей пункту C(10) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS у визначенні терміну «новий рахунок» застосовується дата 1 липня 2023 року або пізніша дата;

8) для цілей пункту C(14) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS у визначенні терміну «рахунок з низькою вартістю» застосовується дата 30 червня 2023 року;

9) для цілей пункту C(15) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS у визначенні терміну «рахунок з високою вартістю» застосовується дата 30 червня 2023 року;

10) для цілей пункту C(17)(f)(ii) розділу VIII Загального стандарту звітності CRS застосовується дата 1 липня 2023 року.

Відповідно до пункту 1 Розділу IV Порядку застосування, рахунок розглядається як Підзвітний Рахунок, починаючи з дати, коли його ідентифіковано таким відповідно до процедур належної комплексної перевірки, описаних у розділах IV - IX цього Порядку, та якщо пунктом 53¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу не передбачено інше, інформація щодо Підзвітного Рахунку повинна щороку включатись до звіту про підзвітні рахунки та подаватись до 01 липня року, наступного за звітним роком, якого стосується відповідна інформація.

Відповідно до підпунктів 13, 14 пункту 3 розділу II Порядку застосування, фінансові рахунки поділяються на рахунки з високою та низькою вартістю.

Так, термін «Рахунок з Високою Вартістю» означає Існуючий Рахунок Фізичної Особи із сукупним залишком або вартістю, що перевищує еквівалент 1 000 000 доларів США, розрахований у гривні станом на 30 червня 2023 року або 31 грудня 2023 року, або 31 грудня будь-якого наступного року.

В свою чергу, термін «Рахунок з Низькою Вартістю» означає Існуючий Рахунок Фізичної Особи із сукупним залишком або вартістю на 30 червня 2023 року, що не перевищує еквівалент 1 000 000 доларів США, розрахований у гривні.

Згідно з пунктом 4 Розділу V Порядку застосування, перевірка Існуючих Рахунків Фізичних Осіб повинна бути завершена:

- до 31 грудня 2023 року для Рахунків з Високою Вартістю;
- до 31 грудня 2024 року для Рахунків з Низькою Вартістю.

Відповідно до частини 1 підпункту 53¹.1 пункту 53¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, вимоги статті 39³ цього Кодексу в частині, що стосується застосування фінансовими агентами Загального стандарту звітності CRS для цілей виконання вимог Багатосторонньої угоди CRS, застосовуються з 1 липня 2023 року. Для цілей Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS першим звітним періодом є період, що розпочинається 1 липня 2023 року та завершується 31 грудня 2023 року.

Таким чином, в контексті звітів CRS щодо фізичних осіб, ПФУ зобов'язані включити в звіт про підзвітні рахунки за перший звітний період інформацію щодо існуючих фінансових рахунків з великою вартістю, які відкриті станом на 30.06.2023 та всі інші нові підзвітні рахунки, які були відкриті у період з 01.07.2023 по 31.12.2023 включно.

Питання 5. 30 вересня 2025 року очікується обмін рахунками фізичних осіб з так званою «низькою вартістю» та рахунками організацій з залишком або вартістю, що перевищувала \$250 тис станом на 30 червня 2023 року. Чи дійсно резиденти України вже не зможуть приховати об'єкт оподаткування за кордоном?

Відповідь на питання 5.

Коротка: Одержання ДПС, як компетентним органом України для цілей Багатосторонньої угоди CRS, інформації про фінансові рахунки громадян України, дозволить:

- посилити контроль за своєчасністю та повнотою декларування доходів, що підлягають оподаткуванню;
- виявляти незадекларовані доходи для боротьби з ухиленням від сплати податків фізичними особами;
- підвищити ефективність застосування нових правил про оподаткування контрольованих іноземних компаній;

- отримати додаткове джерело податкової інформації під час впровадження непрямих методів контролю за оподаткуванням фізичних осіб;

Розширена: Відповідно до підпункту 4.1.1. пункту 4.1 статті 4 Кодексу, податкове законодавство України ґрунтується в тому числі на принципі загальності оподаткування - кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу.

Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV Кодексу, пунктом 162.1 статті 162 якого встановлено, що платниками податку на доходи фізичних осіб є, зокрема:

фізичні особи – резиденти, які отримують доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;

фізичні особи – нерезиденти, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні.

Згідно з підпункту 14.1.55 пункту 14.1 статті 14 Кодексу дохід, отриманий з джерел за межами України, це – будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграти, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, непідконтрольних контролюючим органам.

Підпунктом 168.2.1 пункту 168.2 статті 168 Кодексу встановлено, що платник податку, який отримує доходи від особи, яка не є податковим агентом, та іноземні доходи, зобов'язаний включити суму таких доходів до загального річного оподатковуваного доходу та подати податкову декларацію за наслідками звітного податкового року, а також сплатити податок з таких доходів.

Згідно з пунктом 49.2 статті 49 Кодексу, платник податків зобов'язаний за кожний встановлений цим Кодексом звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог цього Кодексу подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є. Цей абзац застосовується до всіх платників податків, в тому числі платників, які перебувають на спрощеній системі оподаткування обліку та звітності.

Отримання ДПС інформації про іноземні фінансові активи резидентів України є важливим інструментом для контролю за своєчасністю та повнотою декларування доходів, що підлягають оподаткуванню, виявлення незадекларованих доходів та для боротьби з ухиленням від сплати податків фізичними особами. Зокрема, забезпечення регулярного міжнародного обміну інформацією про фінансові рахунки сприятиме підвищенню ефективності застосування нових правил про оподаткування контрольованих іноземних компаній, які набрали чинності з 01.01.2022, а також стане важливим джерелом податкової інформації під час впровадження непрямих методів контролю за оподаткуванням фізичних осіб.

Питання 6. Згідно з дорожньою картою, представленою Мінфіном, 2023 рік стане першим звітним роком для автоматичного обміну рахунками. Чи підлягають рахунки автоматичному обміну (тобто чи є рахунки підзвітними), якщо фізичні особи закрили свої рахунки, наприклад, у середині червня 2023 року, тобто за декілька днів до 1 липня, адже на цей день очікувалося перенесення дати звітності про фінансові рахунки через не скасування воєнного стану?

Відповідь на питання 6

Враховуючи відповідь на питання 4, зауважуємо, що відповідно до норма чинного законодавства, всі існуючі фінансові рахунки фізичних осіб з високою вартістю які залишались відкритими станом на 30.06.2023 підлягають звітуванню у 2024 році. Існуючі рахунки фізичних осіб з низькою вартістю, які залишались відкритими станом на 30.06.2023 підлягають звітуванню у 2025 році.

Питання 7. Банки стривожені тим, що їх зобов'язують вимагати від власників рахунків додаткові документи та інформацію для передачі контролюючому органу - ДПС. Якщо банки спробують приховати інформацію, їх очікують штрафи. Як нині складається співпраця ДПС з комерційними банками, чи приховують вони інформацію про вклади своїх клієнтів?

Відповідь на питання 7.

Коротка: З метою забезпечення виконання ПФУ нових вимог законодавства України, впровадженого для забезпечення виконання Україною вимог Багатосторонньої угоди CRS, передбачено штрафні санкції, що викладені у статтях 118¹ та 121 Податкового кодексу України.

Наразі ДПС налагоджує тісну співпрацю з банківською системою України.

Так, з метою підвищення рівня обізнаності банків про нові вимоги законодавства проводяться інформаційно-роз'яснювальні заходи та онлайн семінари. Крім того, Національний банк України, як регулятор суб'єктів,

що відповідають визначенню ПФУ приймав участь у розробленні та погодженні відповідних підзаконних нормативно-правових актів.

Розширена: Відповідно до підпункту 39³.2.1 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу, з метою виявлення підзвітних рахунків фінансові агенти зобов'язані вживати заходів належної комплексної перевірки за правилами, що підлягають застосуванню відповідно до підпункту 39³.1.3 пункту 39³.1 цієї статті.

Згідно з підпунктом 39³.2.2 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу, у випадках, визначених Угодою FATCA та/або Загальним стандартом звітності CRS, фінансові агенти повинні вимагати, а власники рахунків зобов'язані надавати фінансовим агентам:

1) документи самостійної оцінки стосовно себе та/або стосовно контролюючих осіб відповідно до вимог Додатка 1 до Угоди FATCA для встановлення (перевірки) статусу зазначеної американської особи;

2) документ самостійної оцінки статусу податкового резидентства стосовно себе та/або стосовно контролюючих осіб відповідно до вимог Загального стандарту звітності CRS для встановлення держави (території), резидентом якої є власник рахунку та/або контролююча особа (далі – документ самостійної оцінки CRS);

3) іншу інформацію та/або документи, необхідні фінансовому агенту для вжиття заходів належної комплексної перевірки фінансових рахунків, встановлення їх підзвітності та складання звітності за підзвітними рахунками на виконання вимог Угоди FATCA та/або Загального стандарту звітності CRS відповідно до підпункту 39³.1.3 пункту 39³.1 цієї статті.

Наразі ДПС налагоджує тісну співпрацю з банківською системою України.

Так, з метою підвищення рівня обізнаності банків про нові вимоги законодавства проводяться інформаційно-роз'яснювальні заходи та онлайн семінари. Крім того, Національний банк України, як регулятор суб'єктів, що відповідають визначенню ПФУ приймав участь у розробленні та погодженні Порядку застосування.

З метою забезпечення виконання ПФУ нових вимог законодавства України, впровадженого для забезпечення виконання Україною вимог Багатосторонньої угоди CRS, передбачено штрафні санкції, що викладені у статтях 118¹ та 121 Кодексу.

Водночас, зауважуємо, що питання інформаційного обміну між ДПС та суб'єктами банківської системи чітко регламентований національним законодавством України та зокрема профільним Законом України «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 №2121-III (далі – Закон 2121).

Так, відповідно до частини 4 статті 62 Закону 2121, інформація щодо юридичних та фізичних осіб, що становить банківську таємницю,

розкривається банками центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику:

а) на його запит щодо наявності банківських рахунків/електронних гаманців;

б) у випадках та в обсязі, визначених Угодою між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) та іншими міжнародними договорами, що містять положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або укладеними на їх підставі міжвідомчими договорами. Порядок розкриття такої інформації встановлюється Національним банком України;

в) на його запит щодо дотримання резидентами встановлених Національним банком України граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів;

г) на його запит - щодо операцій за рахунками електронних резидентів (е-резидентів), а саме відомості на визначену дату або за визначений період часу про операції зарахування коштів на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані та номер рахунку контрагента;

г) на його запит відповідно до статті 44-1 Податкового кодексу України;

д) на його запит у випадках, встановлених підпунктами 6-8 підпункту 73.3.1 пункту 73.3 статті 73 Податкового кодексу України;

е) у випадках та в обсязі, визначених статтею 39-3 Податкового кодексу України.

Крім того, повідомляємо, що станом на сьогодні, факти порушення вимог законодавства ухваленого для цілей Багатосторонньої угоди CRS, суб'єктами господарювання, що відповідають визначенню ПФУ – не фіксувались.

Наразі з метою підготовки до першого інформаційного обміну, Міністерство фінансів України, ДПС за підтримки експертів EU4PFM проводять інформаційно-роз'яснювальні заходи для ПФУ, в тому числі комерційних банків, щодо порядку виконання вимог Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS.

З інформаційними матеріалами щодо виконання вимог Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS можна ознайомитись на сайті ДПС за посиланням: <https://tax.gov.ua/baneryi/crs>.

Питання 8. Як будуть вирішуватися проблеми українців, які через війну виїхали з України, адже дехто з них уже знайшов роботу за кордоном чи розпочав там свій бізнес. Тому біженці відкрили рахунки в іноземних банках. Отже, із впровадженням автоматичного обміну фінансовою інформацією ДПС матиме всі дані про кошти на рахунках українців

за кордоном, з яких потрібно платити податки також і в Україні. З огляду на те, що більшість людей не обізнана про автоматичний обмін та вимоги про необхідність декларувати та платити податки ще й в Україні, то чи будуть до них застосовані штрафні санкції та на яку суму?

Відповідь на питання 8.

Коротка: Більшості громадян, що через війну виїхали за кордон початок міжнародного автоматичного обміну фінансовою інформацією не торкнеться, доки в Україні діє військовий стан. Ця норма передбачена підпунктом 53^{1.4} пункту 53¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України. Водночас, вказана норма не звільняє податкових резидентів України від обов'язку, повідомляти в ДПС інформацію про отримані доходи, що підлягають оподаткуванню та сплачувати відповідні податки;

Розширена: Вимоги щодо декларування податковими резидентами України (фізичними особами) доходу викладені у відповіді на питання № 5.

Водночас, законодавець захистив права українських громадян, які через війну вимушено виїхали з України, шляхом внесення відповідного застереження у Кодексу.

Так, згідно з підпунктом 53^{1.4} пункту 53¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, не вважається податковою інформацією, яка може бути використана контролюючим органом для визначення суми податкових зобов'язань платника податків, інформація, отримана контролюючим органом від іноземних компетентних органів відповідно до Багатосторонньої угоди CRS та яка стосується фінансового рахунку або рахунків громадянина України, відкритих у фінансових установах іноземних юрисдикцій, якщо сукупний залишок або вартість усіх фінансових рахунків, власником яких є одна особа - громадянин України, не перевищує еквівалент 250 тисяч доларів США станом на 31 грудня календарного року, який припадає на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ».

Крім того, з метою підвищення рівня добровільності декларування доходів громадян, підвищення якості адміністрування ДПС запроваджено електронний сервіс в Електронному кабінеті (cabinet.tax.gov.ua) у розділі «ЕК для громадян» – «Податкова декларація про майновий стан і доходи», який надає можливість громадянам подати податкову декларацію про майновий стан і доходи (далі – податкова декларація) в електронному вигляді. Скористатись зазначеним сервісом зможуть особи, які ідентифіковані за особистим ключем, виданим кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг.

Питання 9. Чи отримає, до прикладу, Німеччина вже у вересні 2024 року дані про банківські рахунки всіх без винятку біженців з України, включно з пенсіонерами, зокрема баланс на них та прибуток протягом 2023-24 років?

Відповідь на питання 9.

Коротка: Інформація про банківські рахунки громадян України буде передана до Німеччини виключно в тому випадку, коли громадянин України в документі самотійної оцінки, наданого ПФУ, визначить своє податкове резидентство (центр життєвих інтересів) у Німеччині.

Розширена відповідь. Відповідно до підпункту 39³.4.1 пункту 39³.4 статті 39³ Кодексу, фінансові агенти зобов'язані щороку, до 1 липня, подавати до контролюючого органу звіт про підзвітні рахунки.

Термін «Підзвітний Рахунок» означає рахунок, який належить одній або більшій кількості Підзвітних Осіб, або Пасивній НФО з однією або кількома Контролюючими Особами, які є Підзвітними Особами, за умови, що він ідентифікований як такий відповідно до процедур належної комплексної перевірки, описаних у розділах IV-IX цього Порядку (підпункт 8 пункту 5 розділу II Порядку застосування).

Термін «Підзвітна Особа» означає: особу Підзвітної Юрисдикції, відмінну від:

- корпорації, акції якої регулярно торгуються на одному або декількох організованих ринках цінних паперів;
- будь-якої корпорації, яка є Пов'язаною Організацією для корпорації, описаною в попередньому абзаці цього пункту;
- Урядової Організації;
- Міжнародної Організації;
- Центрального Банку; або
- Фінансової Установи (підпункт 6 пункту 5 розділу II Порядку застосування).

Згідно з підпунктом 7 пункту 5 розділу II Порядку застосування, термін «Підзвітна Юрисдикція» означає:

для цілей здійснення процедур належної комплексної перевірки фінансових рахунків - будь-яка юрисдикція, інша ніж Україна та Сполучені Штати Америки;

для цілей подання звіту про підзвітні рахунки за певний звітний період - будь-яка юрисдикція, яка була включена до переліку Підзвітних Юрисдикцій у будь-який час протягом такого звітного періоду, за який подається звіт про підзвітні рахунки.

До переліку Підзвітних Юрисдикцій включаються Юрисдикції-Учасниці, яким Компетентний Орган зобов'язаний надавати інформацію, визначену у розділі II Багатосторонньої угоди CRS. Перелік Підзвітних Юрисдикцій оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу.

Таким чином, у разі якщо громадянин України, який через війну виїхав з України, у документі самостійної оцінки, наданого ПФУ, визначив себе резидентом України, то у ПФУ (він же фінансовий агент) відсутні підстави для включення фінансового рахунку такого громадянина до звіту CRS. Водночас, якщо такий громадянин визначить себе резидентом Німеччини, то інформація про його фінансовий рахунок буде включена до звіту CRS і відповідно буде передана до компетентного податкового органу Німеччини.

Питання 10. На сайті ДПС минулого року була розміщена інформація про те, що автоматичний обмін банківською інформацією дозволить німецькому Job Center та іншим органам соціальної допомоги Німеччини виявити правопорушників - отримувачів фінансової допомоги, які приховали власні кошти (зарплатню, пенсію, банківські накопичення тощо). Чи залишається це в силі?

Відповідь на питання 10.

Питання здійснення органами соціальної допомоги іноземних країн заходів контролю та виявлення правопорушників - отримувачів фінансової допомоги не віднесено до компетенції ДПС.

Питання 11. Чи повинен Пенсійний фонд України подавати інформацію про пенсійні рахунки до Державної податкової служби з метою автоматичного обміну інформацією про рахунки з іншими країнами, чи, можливо, ПФ звільнений від подання звітності, але тоді, можливо, інформацію про пенсійні рахунки будуть подавати самі банки?

Відповідь на питання 11.

Відповідно до підпункту 4 пункту 2 розділу II Порядку застосування, Пенсійний фонд України відповідає визначенню «Непідзвітна Фінансова Установа», а тому не має обов'язку подавати звіти CRS.

Інформацію про фінансові рахунки громадян України будуть включені до звітів CRS, які будуть подаватись ПФУ (банками), виключно в тому випадку, якщо з метою оподаткування, громадянин України заявить про свій статус резидента в іншій підзвітній юрисдикції, ніж Україна та Сполучені Штати Америки.

Питання 12. Раніше ДПС повідомляла, що період звітності про фінансові рахунки починається з 1 січня 2023 року?

Чи, можливо, враховуючи, що воєнний стан не був скасований, то дата перевірки рахунків буде перенесена на 1 липня 2023 року та всі строки також будуть перенесені?

Відповідь на питання 12.

Коротка: Відповідно до норм чинного законодавства визначено, що перший звіт про підзвітні рахунки за звітний період подається фінансовими агентами до 01 липня 2024 року.

Положеннями Закону 2970, Кодексу, вищевказаними нормативно-правовими актами, та Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та подовженого до 15 травня 2024 року Законом України від 6 лютого 2024 року № 3564-IX, не передбачено застережень та правил щодо відкладення (перенесення) звітування про підзвітні рахунки на період дії в Україні воєнного стану.

Розширена: Згідно з частинами 3 та 4 підпункту 53¹.1 пункту 53¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, у 2024 році центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, встановлює граничний строк подання звіту про підзвітні рахунки за перший звітний період, але не раніше 1 липня 2024 року.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, має право встановити інший перший звітний період для подання звітності про підзвітні рахунки відповідно до Загального стандарту звітності CRS, якщо Багатостороння угода CRS визначить інші звітні періоди та строки подання звітності за підзвітними рахунками, ніж визначені цим Кодексом.

Водночас слід зазначити, що положеннями Закону 2970, Кодексу, вищевказаними нормативно-правовими актами, та Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та подовженого до 15 травня 2024 року Законом України від 6 лютого 2024 року № 3564-IX, не передбачено застережень та правил щодо відкладення (перенесення) звітування про підзвітні рахунки на період дії в Україні воєнного стану.

Відповідно до пунктів 1 та 2 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227, Державна податкова служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. ДПС у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України та постановами

Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

Крім того, згідно з положеннями статті 93 Конституції України, право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить Президентові України, народним депутатам України та Кабінету Міністрів України.

Таким чином, питання відтермінування виконання вимог нормативно-правових актів до закінчення дії воєнного стану знаходиться поза межами компетенції ДПС.

Питання 13. Чи будуть діяти нові вимоги щодо обміну фінансовою інформацією про поетапне впровадження:

— з 1 січня 2023 року — фінустанови зобов'язані почати застосовувати Загальний стандарт звітності CRS;

— 31 грудня 2023 року — гранична дата, до якої мало бути завершено перевірку існуючих рахунків фізичних осіб із високою вартістю (понад \$250 тис.);

— 31 грудня 2024 року — для рахунків із низькою вартістю (до \$250 тис.)?

Відповідь на питання 13.

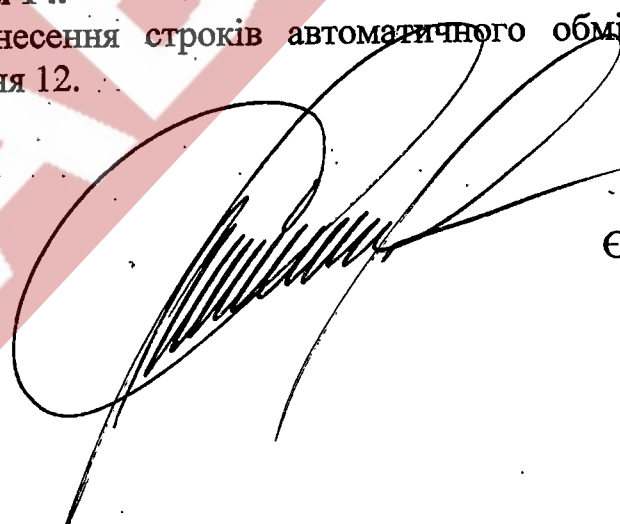
Питання строків проведення належної комплексної перевірки та строків звітування в розрізі різних видів рахунків, викладено у відповіді на питання 4.

Питання 14. З огляду на те, що в Україні продовжує діяти воєнний стан, можливо, строк запуску автоматичного обміну рахунками буде зсунутий?

Відповідь на питання 14.

Щодо питання перенесення строків автоматичного обміну рахунками дивись відповідь на питання 12.

В. о. заступника Голови

Євгеній СОКУР